

Маріанна ОНИЩЕНКО,

orcid.org/0009-0008-2662-8118

*старший викладач кафедри європейських і східних мов та перекладу
Вищого навчального закладу «Університет імені Альфреда Нобеля»*

(Дніпро, Україна) onischenko.m@duan.edu.ua

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ ПЕРЕКЛАДУ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ

У статті з'ясовано, що головним завданням перекладацької освіти є підготовка компетентного фахівця, який володіє фундаментальними теоретичними знаннями, високим рівнем практичних фахових навичок і може виконувати самостійно професійні завдання у міжкультурному просторі. Визначено поняття перекладацької компетентності як сукупності знань, умінь і навичок, необхідних для здійснення професійної діяльності перекладача. Доведено, що навчання перекладу характеризується особливою специфікою і зазнає певних перетворень, які обумовлені низкою викликів. Також зазначено, що організація процесу підготовки майбутніх перекладачів має на меті забезпечити оптимальне управління навчальною діяльністю здобувачів і характеризується інтенсивним пошуком нових підходів до навчання перекладу та запровадження більш ефективних освітніх технологій. У зв'язку з цим навчання перекладу передбачає використання інноваційних технологій, які описано як системний метод створення, застосування і визначення процесу навчання, з урахуванням технічних ресурсів, потенціалу суб'єктів навчання та особливостей їх взаємодії. Доведено, що навчання перекладу передбачає використання специфічних інноваційних технологій, основними вимогами до яких є новизна, ефективність, креативність, раціональність, пристосованість, можливість управління, системність, а також активна участь здобувача. Виокремлено інноваційні технології для навчання перекладу, а саме: інтерактивні технології, ігрові технології, технології контекстного навчання, інформаційно-комунікаційні технології. У статті детально представлено сутність інноваційних технологій та особливості їх використання для навчання перекладу. Крім того, визначено етапи навчання перекладу (професійно-орієнтований, аналітичний, синтезуючий і коригувальний), а також досліджено особливості вибору матеріалів, що сприяють підвищенню ефективності навчання перекладу.

Ключові слова: *навчання перекладу, перекладацька компетентність, інноваційні технології, інтерактивні технології, ігрові технології, контекстне навчання, інформаційно-комунікаційні технології.*

Marianna ONYSHCHENKO,

orcid.org/0009-0008-2662-8118

Senior Lecturer at the European and Oriental Languages and Translation Department

Alfred Nobel University

(Dnipro Ukraine) onischenko.m@duan.edu.ua

THE USE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES WHILE TEACHING TRANSLATION: PROSPECTS AND CHALLENGES

The article explains that the main task of translation education is training of competitive specialist who possesses fundamental theoretical knowledge, high level of practical professional skills and is able to perform professional tasks within the cross-cultural environment independently. At the same time, we defined the notion of translation competency as combination of knowledge, skills and abilities that are necessary to carry out professional activity of translator. We proved that translation teaching is characterized by certain peculiarities and faces a number of transformations accompanied with some challenges. Also, it was found that organization of the process of training of future translators is oriented towards optimal management of educational activity, needs intensive search of new approaches to translation teaching and, consequently, implementation of efficient educational technologies. Therefore, translation teaching requires the use of innovative technologies that are described as systemic method of creation, application, and determination of teaching process considering technical resources, potential of participants of educational process and peculiarities their interaction. We proved that translation teaching uses specific innovative technologies that meet the following demands: novelty, effectiveness, creativity, rationality, adaptability, management, system character, and active participation of students. They include: game-based technologies, interactive technologies, context-based technologies, information and communication technologies. The article describes their nature and peculiarities of application while teaching translation. Besides, the stages of translation teaching were outlined. They are the following: professional-orientation, analysis, synthesis, and

correction. Also, we studied the principles of choice of translation materials and found that high-quality materials help enhance the efficiency of educational process.

Key words: *translation teaching, translation competency, innovative technologies, interactive technologies, game-based technologies, context-based learning, information and communication technologies.*

Постановка проблеми. Глобалізаційні процеси, інтернаціоналізація науково-технічної діяльності, соціально-економічні зміни й інтенсивне міжнародне спілкування підвищують роль перекладача і значення перекладацької професії, а також обумовлюють необхідність підготовки значної кількості перекладачів. Сучасний перекладач має широкий діапазон напрямів професійної діяльності, що пов'язана з побутовими, науковими, економічними, військово-політичними контактами у сучасному світі. Ефективність міжмовної комунікації залежить від рівня володіння перекладачем лінгвістичними й екстралінгвістичними знаннями, що дають йому змогу виконувати посередницьку функцію. Водночас стрімке зростання вимог до професійної діяльності перекладачів завдяки діджиталізації та використанню її інструментів, необхідність швидкої обробки великих обсягів інформації вимагають від викладачів опанування новітніх інформаційних технологій, використання креатив-методів для вирішення професійних задач (Panov, 2019). Розвиток професійного становлення «інноваційного фахівця» у сфері перекладу, підготовка до реалізації функціональних обов'язків залежить від рівня професійної підготовки в закладах вищої освіти (далі – ЗВО), зокрема формування особистісних якостей, фахових знань, комунікативної культури тощо (Пилипчук, 2020).

Нині, незважаючи на те, що значна кількість ЗВО в Україні здійснює підготовку перекладачів, проблема методики викладання перекладу у вищій школі є недостатньо вирішеною. Особливий науковий інтерес, на нашу думку, являє модернізація процесу підготовки майбутніх перекладачів, теоретичний і практичний аспекти навчання перекладу в системі вітчизняної вищої освіти з метою її подальшого реформування та наближення до вимог європейського освітнього простору. Саме тому в педагогіці виникає необхідність дослідити, як використовують інноваційні технології в навчанні перекладу.

Аналіз досліджень. Проблема дослідження навчання перекладу актуалізує наукові пошуки, що стосуються вдосконалення освітнього процесу та використання інноваційних технологій. Так, теоретичну й практичну цінність мають науково-педагогічні дослідження Н. Бідюк (Бідюк, 2023), В. Гордої (Горда, 2020), Н. Зінукової (Зіну-

кова, 2018), Я. Мукатаєвої (2018), С. Перової (Перова, 2021) та О. Царик, Н. Рубіної, О. Гирилої (Tsaryk, Rybina, & Huryla, 2021). М. Пилипчук (Пилипчук, 2020) охарактеризувала інноваційну професійну діяльність майбутніх перекладачів й особливості формування інноваційного фахівця у сфері перекладу, а тема наукових досліджень Н. Тимченко-Міхаліди та В. Пугач (Тимченко-Міхаліди & Пугач, 2019) стосується формування перекладацької компетентності.

Питання сутності й використання інноваційних технологій навчання розглянуто в працях Л. Бандури (Бандура, 2018), А. Ляшиної (2020) та С. Панова (Panov, 2019). Значну кількість наукових розвідок присвячено аналізу окремих інноваційних технологій під час підготовки перекладачів. Так, О. Башманівський, В. Вигівський, С. Мокотун (Башманівський, Вигівський, & Мокотун, 2020), О. Черкащенко, Т. Висоцька, С. Короткова, Ю. Савіна, І. Хуртак (Cherkashchenko, Vysotska, Korotkova, Savina, & Khurtak, 2019) вивчали використання сучасних інформаційних технологій під час навчання перекладу, О. Білик, І. Савка, У. Кушпіт (Білик, Савка, & Кушпіт 2021) – інтегративний підхід до структурування методів навчання в професійній діяльності перекладачів, а О. Глотова, Т. Лазаренко (Глотова, Лазаренко, 2022) детально проаналізували використання контекстного навчання для формування професійної компетентності майбутніх перекладачів. Водночас М. Дяченко (Дяченко, 2018), Ю. Ніколаєнко (Ніколаєнко, 2021), Я. Фабрична (Фабрична, 2021) досліджували сучасні тенденції в професійній підготовці майбутніх перекладачів. Проте, незважаючи на значну кількість наукових праць, присвячених темі підготовки майбутніх перекладачів у ЗВО, питання методики навчання перекладу й використання інноваційних технологій недостатньо досліджено в сучасній педагогіці.

Мета статті – дослідити визначення поняття «перекладацька компетентність», визначити загальні особливості методики навчання перекладу й обґрунтувати використання інноваційних технологій під час навчання перекладу в сучасному ЗВО.

Виклад основного матеріалу. Проаналізувавши праці багатьох дослідників, можемо зробити висновок, що головним завданням ЗВО в системі перекладацької освіти є підготовка ком-

петентного фахівця, який володіє фундаментальними теоретичними знаннями, а також високим рівнем практичних фахових навичок, інтегрованими вміннями; може виконувати самостійно професійні завдання дослідницького й інноваційного характеру в міжкультурному просторі; готовий до творчої самореалізації, самоосвіти, особистісного та професійного розвитку (Бідюк, 2023, Горда, 2020). Зміст професійної підготовки майбутніх перекладачів ґрунтується на засадах міждисциплінарності й професійної релевантності, що передбачає інтеграцію фахових знань з української та іноземної мов, психології, педагогіки, історії, літературознавства, лінгвокраїнознавства, філософії, політології тощо, а також дисциплін, що формують навички письмового й усного перекладу, машинного перекладу, перекладацького скоропису, управління перекладацькими проєктами, редагування перекладів, локалізації та міжкультурної комунікації (Бідюк, 2023, Зінукова, 2018, Мукатаєва, 2018, Tsaryk, Rybina, & Huryla, 2021).

Вважаємо за необхідне звернути увагу на трактування педагогічної категорії «перекладацька компетентність» як мовленнєвої діяльності, спрямованої на трансформацію і перекодування тексту або інформації з однієї мови на іншу зі збереженням змісту (Бідюк, 2023). А окремі дослідники (Тимченко-Міхаліді & Пугач, 2019, Tsaryk, Rybina, & Huryla, 2021) зазначають, що перекладацька компетентність передбачає володіння рідною та іноземною мовами на рецептивному й репродуктивному рівнях; здатність до інтерпретації вихідного тексту; знання перекладацьких норм та стратегій; знання норм стилю і жанру тексту; фонові знання; творчі здібності; готовність до міжкультурної взаємодії; здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології (далі – ІКТ). Процес перекладу визначаємо як мовну діяльність, спрямовану на відтворення змісту і форми іншомовного тексту зі збереженням головної думки (Тимченко-Міхаліді & Пугач, 2019).

З огляду на ситуацію, яка склалася у сфері підготовки перекладачів у ЗВО України, слід зазначити, що навчання перекладу характеризується значною специфікою і зазнає певних перетворень, які супроводжуються низкою викликів. Як свідчить аналіз наукових праць (Мукатаєва, 2018, Перова, 2021, Пилипчук, 2020) серед ключових завдань насамперед слід вказати такі: навчання галузевого перекладу чи потреба поєднання знань іноземної мови зі знаннями специфіки певної галузі; значні обсяги навчального мате-

ріалу, оскільки реальна професійна діяльність перекладача передбачає багатофункціональність і наявність широких фонових знань; оновлення матеріалу відповідно до вимог ринку праці та розвитку інформаційно-технологічної сфери; підготовка здобувачів освіти до застосування ІКТ в майбутній професійній діяльності; необхідність проходження перекладацької практики в країні, мову якої вивчають; залучення професійних перекладачів-практиків до освітнього процесу; стажування в бюро перекладів, співпраця з перекладацькими агенціями й професійними організаціями; необхідність підготовки кваліфікованих фахівців для навчання перекладачів, тобто викладачів перекладу.

Організація процесу підготовки майбутніх перекладачів, який ускладнюється функціонуванням системи вищої освіти в умовах воєнного стану, має на меті забезпечити оптимальне управління освітньою діяльністю здобувачів і характеризується інтенсивним пошуком нових підходів до навчання перекладу й запровадження більш ефективних освітніх технологій. З урахуванням зазначених викликів вважаємо, що навчання перекладу у ЗВО дасть змогу використовувати інноваційні технології, які забезпечують реалізацію компетентнісного підходу й особистісно-орієнтованого навчання, а також спрямовані на формування вмінь самостійно здобувати знання, здійснювати дослідницьку діяльність, самостійно обробляти необхідну інформацію (Cherkashchenko, Vysotska, Korotkova, Savina, & Khurtak, 2019).

Ми розглядаємо інноваційну технологію як системний метод створення, застосування і визначення процесу навчання з урахуванням технічних ресурсів, потенціалу суб'єктів навчання та особливостей їх взаємодії (Бандура, 2018: 11). Мета використання інноваційних технологій для навчання перекладу спрямована на оптимізацію зусиль учасників освітнього процесу й забезпечення ефективності реалізації освітньої мети. Основними вимогами до інноваційних технологій, які використовуються в процесі навчання перекладу, є новизна, ефективність, креативність, раціональність, пристосованість, можливість управління, системність, а також активна участь здобувача (Бандура, 2018, Бідюк, 2023, Cherkashchenko, Vysotska, Korotkova, Savina, & Khurtak, 2019).

Сьогодні існує досить багато педагогічних технологій, які дають змогу викладачам ЗВО здійснювати освітню діяльність. У результаті наукових пошуків, узагальнення передового педагогічного досвіду та, зважаючи на вказані вимоги,

навчання перекладу передбачає використання інноваційних технологій, як-от: інтерактивні технології (Дяченко, 2018), ігрові технології (Тимченко-Міхаліди & Пугач, 2019), технології контекстного навчання (Пилипчук, 2020, Фабрична, 2021), ІКТ (Павленко, Чой, Бондар, Бе, & Горбаньова, 2018, Cherkashchenko, Vysotska, Korotkova, Savina, & Khurtak, 2019). Вважаємо за потрібне з'ясувати особливості їх використання у ЗВО.

Інтерактивні технології – це група сучасних методів, основою яких є активна взаємодія учасників освітнього процесу. Інтерактивне навчання дозволяє використовувати мову як інструмент навчання певної діяльності та забезпечує виконання мовного завдання та опанування мовного матеріалу, сприяє розвитку творчих навичок (Volkova, Zinukova, & Lebid, 2020). Слід зазначити, що інтерактивні технології передбачають використання певних завдань, пов'язаних не тільки з мовою, але й з майбутньою професійною діяльністю здобувачів освіти (Ніколаєнко, 2021: 114). Важливою умовою успішного застосування інтерактивних технологій є позитивна взаємодія викладача і здобувачів, залучення останніх до активної співпраці.

Ігрові технології включають велику групу методів і прийомів організації процесу перекладу у формі різних навчальних чи ділових ігор. Такі технології характеризуються чітко поставленою метою навчання і відповідним обґрунтованим результатом. Окремо виділяємо ділову гру, яка сприяє моделюванню різних аспектів майбутньої професійної діяльності перекладачів (Тимченко-Міхаліди & Пугач, 2019). Ігрові технології активізують навчально-пізнавальну діяльність, формують навички самостійної роботи й забезпечують творче опанування наочного змісту навчальної діяльності (Білик, Савка, & Кушпін, 2021).

Технології контекстного навчання тісно пов'язані з комунікативним підходом, який передбачає професійну спрямованість навчання перекладу. Такі технології характеризуються ситуативністю і функціональністю. Інакше кажучи, викладач на заняттях створює ситуації, максимально наближені до реальних умов перекладацької діяльності. Технології контекстного навчання є важливою умовою навчання галузевого перекладу, який визначається професійним контекстом (Глотова & Лазаренко, 2022).

ІКТ є сукупністю методів і прийомів навчання, які передбачають використання сучасних комп'ютерних програм й інформаційних засобів. Ці технології сприяють підвищенню професійного рівня здобувачів освіти, а також є ефектив-

ним інструментом формування таких необхідних навичок перекладача як самостійне навчання, самоконтроль, критичне мислення, інформаційна компетентність тощо (Башманівський, Вигівський, & Мокотун, 2020).

Правильний вибір методу і належним чином організована система вправ гарантує оволодіння практичними навичками (Ляшина, 2020). Так, існують різні види вправ, які використовують для навчання перекладу. У контексті використання інноваційних технологій вважаємо за потрібне виокремити методи, орієнтовані на підвищення ефективності освітнього процесу.

У таблиці 1 наведено методи й вправи, які є елементами впровадження інноваційних технологій і використовуються для навчання перекладу.

Вивчення складових перекладацької компетентності, а також аналіз перекладу нерозривно пов'язаний з його викладанням. Особливої уваги заслуговує дослідження В. Гордої (2020), яка вважає, що навчання перекладу відбувається в чотири етапи: професійно орієнтований, аналітичний, синтезуючий, коригувальний (рис. 1).

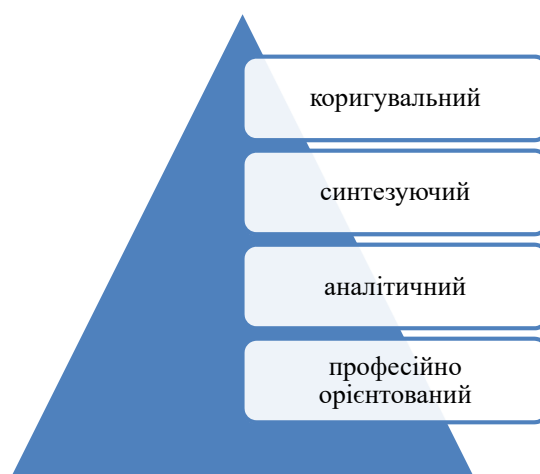
Проаналізуємо їх детальніше. Так, на першому етапі навчання перекладу формується мотивація здобувачів вищої освіти до майбутньої перекладацької діяльності й підготовка до майбутнього перекладу, під час якого здобувачі аналізують текст професійного спрямування і вдосконалюють рівень міжкультурної комунікації. Під час аналітичного етапу вони вчаться розуміти й інтерпретувати іншомовний текст і виробляють необхідні перекладацькі стратегії. Третій етап – створення тексту перекладу. На цьому етапі здобувачі отримують теоретичні знання з перекладу й удосконалюють перекладацькі прийоми. На етапі коригування відбувається аналіз і виправлення перекладу відповідно до заданих вимог (Горда, 2020).

Установлено, що під навчання перекладу важливу роль відіграє вибір текстів, які використовують під час виконання вправ і завдань для вдосконалення перекладацьких навичок. Вимогами до таких текстів є: автентичність (оригінальність текстів для перекладу); адекватність (можливість відтворення змісту й форми оригіналу засобами іншої мови); точність (усі твердження вихідного тексту повинні бути викладені в перекладі); ясність (головна думка тексту повинна бути правильно перекладена й сформульована); літературність (текст перекладу повинен відповідати нормам літературної мови, він не повинен містити стилістичних засобів і синтаксичних конструкцій мови оригіналу); професійна спрямованість

Упровадження інноваційних технологій під час навчання перекладу

Інноваційні технології навчання перекладу	Методи, які обумовлюють упровадження технології під час навчання перекладу
Інтерактивні технології	брейнстормінг (Тимченко-Міхайліді & Пугач, 2019); кейс стаді, круглий стіл (Ніколаєнко, 2021, Тимченко-Міхайліді & Пугач, 2019); діалог (Дяченко, 2018, Тимченко-Міхайліді & Пугач, 2019); метод творчих проєктів, проблемна дискусія, інтерактивна лекція (Дяченко, 2018); вирішення проблемних ситуацій (Дяченко, 2018, Ніколаєнко, 2021); вправа «Зустріч з експертами» (Volkova, Zinukova, & Lebid, 2020).
Ігрові технології	рольова гра, ділова гра (Ляшина, 2020, Тимченко-Міхайліді & Пугач, 2019); дидактична гра (Білик, Савка, Кушпіт, 2021, Volkova, Zinukova, & Lebid, 2020); інтеграційна гра, проблемна гра, інсценування (Білик, Савка, & Кушпіт, 2021); навчальна гра «Puzzle» (Volkova, Zinukova, & Lebid, 2020).
Технологія контекстного навчання	стажування, тренінги (Глотова & Лазаренко, 2022); гра (Ляшина, 2020, Тимченко-Міхайліді & Пугач, 2019); метод проєктів, кейс стаді (Ніколаєнко, 2021, Тимченко-Міхайліді & Пугач, 2019); моделювання професійної діяльності (Глотова & Лазаренко, 2022); написання курсових (бакалаврських, магістерських) робіт (Глотова & Лазаренко, 2022); метод спеціальних професійних ситуацій (Білик, Савка, & Кушпіт, 2021, Глотова & Лазаренко, 2022).
Інформаційно-комунікаційні технології	виконання редагування перекладів на комп'ютері (Cherkashchenko, Vysotska, Korotkova, Savina, & Khurtak, 2019); методи навчання різних видів письмового або усного перекладу з використанням аудіо- та відеоматеріалів (Зінукова, 2018, Перова, 2021, Cherkashchenko, Vysotska, Korotkova, Savina, & Khurtak, 2019); створення інтерактивного онлайн-середовища, використання віртуальної дошки, спілкування через аудіо- та відеозасоби, метод блогінгу, метод подкастів, чат і форум, використання електронного словника (Башманівський, Вигівський, & Мокотун, 2020).

Джерело: розроблено автором

Рис. 1. Етапи навчання перекладу

Джерело: Горда, 2020

для формування професійного інтересу студентів (Тимченко-Міхайліді & Пугач, 2019).

Висновки. Отже, головним завданням ЗВО в системі перекладацької освіти є підготовка компетентного фахівця, який володіє фундаментальними теоретичними знаннями, високим рівнем практичних навичок, може виконувати завдання в міжкультурному просторі. У цьому контексті перекладацька компетентність визначається як сукупність знань, умінь і навичок, необхідних

для здійснення професійної діяльності перекладача. Навчання перекладу в ЗВО характеризується певними особливостями і супроводжується низкою викликів. До них належить: навчання галузевого перекладу; значні обсяги навчального матеріалу; оновлення матеріалу; підготовка здобувачів освіти до застосування ІКТ; проходження перекладацької практики; стажування; підготовка кваліфікованих фахівців для навчання перекладачів. Зважаючи на це, можна зробити

висновок, що організація процесу підготовки майбутніх перекладачів має на меті забезпечити оптимальне управління навчальною діяльністю здобувачів і характеризується інтенсивним пошуком більш ефективних освітніх технологій. З'ясовано, що інноваційна освітня технологія – це системний метод створення, застосування і визначення процесу навчання з урахуванням технічних ресурсів, потенціалу суб'єктів навчання та особливостей їх взаємодії. Навчання перекладу в ЗВО передбачає використання інноваційних технологій, основними вимогами до яких є новизна, ефективність, креативність, раціональ-

ність, пристосованість, можливість управління, системність, а також активна участь здобувача. Визначено, що в навчанні перекладу слід використовувати інтерактивні технології, ігрові технології, технології контекстного навчання, ІКТ. Описано сутність інноваційних технологій та особливості їх використання під час навчання перекладу. Також зазначено етапи навчання перекладу, а саме: професійно орієнтований, аналітичний, синтезуючий і коригувальний. Подальші наукові розвідки будуть пов'язані з дослідженням алгоритму впровадження спеціальних вправ і завдань для навчання галузевого перекладу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бандура Л. Сутність інноваційних технологій навчання у сучасній науковій літературі. *Гірська школа Українських Карпат*. 2018. № 19. С. 9–12. DOI: 10.15330/msuc.2018.19.10-12
2. Башманівський О., Вигівський В., Мокотун С. Використання сучасних інформаційних технологій у процесі навчання перекладу. *Українська полоністика*. 2020. № 17. С. 86–93. DOI: <https://doi.org/10.35433/2220-4555.17.2020.ped-1>
3. Бідюк Н. М. Особливості формування перекладацької компетентності майбутніх учителів іноземної мови та літератури. *Слобожанський науковий вісник. Серія Філологія*. 2023. № 1. С. 36–42. DOI: <https://doi.org/10.32782/philspu/2023.1.7>
4. Білик О., Савка І., Кушпінт У. Інтегративний підхід до структурування методів навчання у професійній діяльності перекладачів. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*. 2021. С. 91–98. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-59-91-98>
5. Глотова О., Лазаренко Т. Використання контекстного навчання для формування професійної компетентності майбутніх перекладачів. *Сучасні філологічні і методичні студії: проблематика і перспективи*: матер. міжнар. наук.-практ. конф. Харків, 2022. URL: http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/27688/1/Тези_2%20Лазаренко.pdf
6. Горда В. Навчання перекладу у соціокультурній площині. *Молодий вчений*. 2020. № 3(79). С. 436–440. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-3-79-91>
7. Дяченко М. Д. Формування комунікативної культури майбутніх перекладачів у процесі вивчення української мови. *Науковий огляд*. 2018. № 9(52). URL: <https://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/1689/1758>
8. Зінукова Н. В. Система вправ для навчання усного послідовного професійно орієнтованого перекладу. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка: Педагогічні науки*. 2018. Вип. 1. С. 111–122. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vgnpu_2018_1_17
9. Ляшина А. Деякі особливості методики викладання перекладу в полікультурному середовищі. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2020. № 18. С. 339–347. DOI: <https://doi.org/10.24144/2617-3921.2020.18.339-347>
10. Мукатаєва Я. В. Підготовка перекладачів в умовах інтеграції України в загальноєвропейський освітній простір. *Наукові праці. Педагогіка*. 2018. № 313(301). С. 91–94. URL: <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2018/313-301-16.pdf>
11. Ніколаєнко Ю. О. Інтерактивні методи роботи з текстами у професійній підготовці майбутніх перекладачів. *Академічна й університетська наука: результати та перспективи*: зб. наук. пр. за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф. Полтава, 2021. С. 113–116. URL: http://reposit.nupr.edu.ua/bitstream/PoltNTU/10512/1/zbirnik-nan_тези.pdf
12. Павленко О. О., Чой К. С., Бондар О. Е., Бе Д. Й., Горбаньова О. О. Розвиток освітніх програм підготовки перекладачів: Досвід Австрії, США, Південної Кореї. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка»*. 2018. № 2(16). С. 252–259. DOI 10.32342/2522-4115-2018-16-38
13. Перова С. В. Підготовка викладачів перекладу як педагогічна проблема. *Педагогічні науки*. 2021. № 95. С. 104–112. DOI 10.32999/ksu2413-1865/2021-95-15
14. Пилипчук М. Зміст і характеристика інноваційної професійної діяльності майбутніх перекладачів. *Актуальні питання гуманітарних наук. Педагогіка*. 2020. № 33(2). С. 276–283. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/33.215887>
15. Тимченко-Міхаліди Н. С., Пугач В. Б. Формування перекладацької компетентності у процесі підготовки студентів економічного профілю. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка»*. 2019. № 1(17). С. 192–198. DOI: 10.32342/2522-4115-2019-1-17-24
16. Фабрична Я. Г. Сучасні тенденції у професійній підготовці майбутніх перекладачів. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка»*. 2021. № 2(22). С. 284–290. DOI: 10.32342/2522-4115-2021-2-22-31
17. Cherkashchenko O. M., Vysotska T. M., Korotkova S. V., Savina Yu. O., Khurtak I. V. Innovations in the Content of Professional Training of Interpreters and Translators in Countries of Europe, the USA and Ukraine: Comparative Analysis. *International Journal of Higher Education*. 2019. № 8(4). P. 136–144. DOI:10.5430/ijhe.v8n4p136
18. Panov S. F. Innovative technologies and organization of training of technical translators based on intercultural communication. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2019. № 180. P. 102–106. URL: <https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/101>

19. Tsaryk O. M., Rybina N. V., Hyryla O. S. Professional development of the interpreters under the effective intercultural communication. *Гірська школа Українських Карпат*. 2021. № 24. С. 24–27. DOI: 10.15330/msuc.2021.24.24-27
20. Volkova N., Zinukova N., Lebid O. Cooperative learning as a means of forming students' communicative skills. *Revista Espacios. Education*. 2020. № 41(02). P. 1–9. URL: <https://www.revistaespacios.com/a20v41n02/a20v41n02p01.pdf>

REFERENCES

1. Bandura, L. (2018). Sutnist innovatsiinykh tekhnolohii navchannia u suchasni naukovi literaturi [Nature of innovative teaching technologies in modern scientific literature]. *Hirska shkola Ukrainykh Karpat – Mountain School of Ukrainian Carpaty*, 19. 9–12. DOI: 10.15330/msuc.2018.19.10-12 [in Ukrainian]
2. Bashmanivskiy, O., Vyhisky, V., & Mokotun, S. (2020). Vykorystannia informatsiinykh tekhnolohii u protsesi navchannia perekladu [The use of information technologies in the process of teaching translation]. *Ukrainska Polonistyka*, 17. 86-93. DOI: <https://doi.org/10.35433/2220-4555.17.2020.ped-1> [in Ukrainian]
3. Bidiuk, N. M. (2023). Osoblyvosti formuvannia perekladatskoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv inozemnoi movy [Peculiarities of formation of translation competence of future teachers of foreign language]. *Slobozhanskyi naukovyi visnyk. Seriya Filolohiia – Slobozhanshchyna Scientific Bulletin. Series Philology*, 1. 36–42. DOI: <https://doi.org/10.32782/philspu/2023.1.7> [in Ukrainian]
4. Bilyk, O., Savka, I., & Kushpit, U. (2021). Intehratyvnyi pidkhid do strukturuvannia metodiv navchannia u profesiinii diialnosti perekladachiv [Integrated approach to structuring of teaching methods within the professional activity of translators]. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*. 91-98. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-59-91-98> [in Ukrainian]
5. Hlotova, O. & Lazarenko, T. (2022). Vykorystannia kontekstnoho navchannia dlia formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh perekladachiv [The use of context-based learning for formation professional competency of future translators]. *Modern philological and methodical studies: problems and prospects: proceedings of international scientific and practical conference*. Kharkiv, 2022. URL: http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/27688/1/Тези_2%20Лазаренко.pdf [in Ukrainian]
6. Horda, V. (2020). Navchannia perekladu u sotsiokulturnii ploshchyni [Teaching of translation in socio-cultural perspective]. *Young Scientist*. 3(79). 436-440. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-3-79-91> [in Ukrainian]
7. Diachenko, M. D. (2018). Formuvannia komunikatyvnoi kultury maibutnikh perekladachiv u protsesi vyvchennia ukrainskoi movy [Formation of future translators' communicative culture while learning Ukrainian]. *Scientific Review*, 9(52). URL: <https://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/1689/1758> [in Ukrainian]
8. Zinukova, N. V. (2018). Systema vprav dlia navchannia usnogo posludovnoho profesiino oriietovanoho perekladu [The system of exercises for teaching of oral consecutive professionally oriented interpreting]. *Visnyk Hlukivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Oleksandra Dovzhenka: Pedahohichni nauky – Bulletin of Hlukiv National Pedagogical University named after Oleksandr Dovzhenko*, 1, 111–122. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vgnpu_2018_1_17
9. Liashyna, A. (2020). Deiaki osoblyvosti metodyky vykladannia perekladu v polikulturnomu seredovyshchi [Some peculiarities of methods of teaching translation in polycultural environment]. *Suchasni doslidzhennia z filolohii – Modern Studies in Philology*, 18. 339–347. DOI: <https://doi.org/10.24144/2617-3921.2020.18.339-347> [in Ukrainian]
10. Mukataieva, Ya. V. (2018). Pidhotovka perekladachiv v umovakh intehratsii Ukrainy v zahalnoevropeyskyi prostir [Translators' training under conditions of integration of Ukraine towards European environment]. *Naukovi pratsi. Pedahohika – Scientific Works. Pedagogics*, 313(301). 91–94. URL: <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2018/313-301-16.pdf> [in Ukrainian]
11. Nikolaienko, Yu. O. (2021). Interaktyvni metody roboty z tekstamy u profesiinii pidhotovtsi maibutnikh perekladachiv [Interactive methods to work with texts in future translators' professional training]. *Academic and university science: results and prospects: proceedings of international scientific and practical conference*. Poltava, 2021. 113–116. URL: http://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PolNTU/10512/1/zbirnik-nan_тези.pdf [in Ukrainian]
12. Pavlenko, O. O., Choi, K. S., Bondar, O. E., Be, D. Y., & Horbaniova, O. O. (2018). Rozvytok osvितnikh proqram pidhotovky perekladachiv: dosvid Avstrii, SSHA, Pivdennoi Korei [Development of educational programs of translators; training: experience of Austria, USA, South Korea]. *Visnyk Universytetu imeni Alfreda Nobelia. Seriya "Pedahohika" – Bulletin of Alfred Nobel University. Series "Pedagogics"*, 2(16). 252-259. DOI 10.32342/2522-4115-2018-16-38 [in Ukrainian]
13. Perova, S. V. (2021). Pidhotovka vykladachiv perekladu yak pedahohichna problema [Training of translation teachers as pedagogical problem]. *Pedahohichni nauky – Pedagogical sciences*, 95. 104-112. DOI 10.32999/ksu2413-1865/2021-95-15 [in Ukrainian]
14. Pylypchuk, M. (2020). Zmist i kharakterystyka innovatsiinoi profesiinoi diialnosti maibutnikh perekladachiv [Content and characteristics of innovative activity of future translators]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk. Pedahohika – Actual problem of humanitarian sciences. Pedagogics*, 33(2). 276–283. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/33.215887> [in Ukrainian]
15. Tymchenko-Mikhailidi, N. S. & Puhach, V. B. (2019). Formuvannia perekladatskoi kompetentnosti u protsesi pidhotovky studentiv ekonomichnoho profilu [Formation of translation competency in the process of training of students of economic profile]. *Visnyk Universytetu imeni Alfreda Nobelia. Seriya "Pedahohika" – Bulletin of Alfred Nobel University. Series "Pedagogics"*, 1(17). 192-198. DOI: 10.32342/2522-4115-2019-1-17-24 [in Ukrainian]
16. Fabrychna, Ya. H. (2021). Suchasni tendentsii u profesiinii pidhotovtsi maibutnikh perekladachiv [Modern tendencies in professional training of future translators]. *Visnyk Universytetu imeni Alfreda Nobelia. Seriya "Pedahohika" – Bulletin of Alfred Nobel University. Series "Pedagogics"*, 2(22). 284–290. DOI: 10.32342/2522-4115-2021-2-22-31 [in Ukrainian]

17. Cherkashchenko, O. M., Vysotska, T. M., Korotkova, S. V., Savina, Yu. O., & Khurtak, I. V. (2019). Innovations in the Content of Professional Training of Interpreters and Translators in Countries of Europe, the USA and Ukraine: Comparative Analysis. *International Journal of Higher Education*, 8(4), 136–144. DOI: 10.5430/ijhe.v8n4p136
18. Panov, S. F. (2019). Innovative technologies and organization of training of technical translators based on intercultural communication. *Naukovi zapysky – Scientific Works*, 180, 102–106. URL: <https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/101>
19. Tsaryk, O. M., Rybina, N. V., & Hyryla, O. S. (2021). Professional development of the interpreters under the effective intercultural communication. *Hirska shkola Ukrainykh Karpat – Mountain School of Ukrainian Carpaty*, 24, 24–27. DOI: 10.15330/msuc.2021.24.24-27
20. Volkova, N., Zinukova, N., & Lebid, O. (2020). Cooperative learning as a means of forming students' communicative skills. *Revista Espacios. Education*, 41(02), 1–9. URL: <https://www.revistaespacios.com/a20v41n02/a20v41n02p01.pdf>